

Csütörtökön rövid időre hazaérkezik Kertész Imre

Váratlan öröm Frankfurtban

Kertész Imre kiadója, a Magvető nem bérelt standot az idén Frankfurtban. Így történhetett, hogy a Nobel-díjas szerzőnek csak egyetlen könyve volt fellelhető a magyar pavilonban. A kiadó igazgatója szerint üzletileg nem érte meg kimenni a frankfurti könyvvásárra, ezért csak a nemzeti pavilonban szerepeltek a kiadó könyvei. Kertész korábbi német kiadójánál, a Rowolthnál – a hírt követően – már üvegvitrinbe voltak kiállítva a könyvei és fotója. Összeállításunkban magyar írók, kiadók arról beszélnek, hogyan érkezett meg Kertész Imre Nobel-díjának híre a frankfurti könyvvásár magyar pavilonjába.

Hamvay Péter írása
a NÉPSZAVÁNAK

Janikovszky Éva író

Nagy szerencse, hogy az ember egy ilyen könyvvásáron időnként elcsigázottan lerogyik valahová. Én a múlt csütörtökön épp a magyar standnál pihentem ki a délelőtti fáradalmait, amikor *Esterházy Péter* átviharzott a színen, és izgatottan közölte, hogy egy órákor legyünk a rádió mellett, mert Kertész Imre bent van az utolsó körben kiválasztott három író, *Updike* és *Phillip Roth* között. Am nekünk nem volt rádió, abban sem bízhattunk, hogy bemondja a hangosbemondó, mindenki csak a mobiljában bízhatott. Egy óra után néhány másodperccel *Moldova Júlia*, a Magyar Könyvklub egyik szerkesztője arról tájékoztatót, hogy egy svéd barátja hallotta a stockholmi rádióban, miszerint Kertész Imre az idei irodalmi Nobel-díjas. Ekkor még nem voltunk biztosak benne, hogy örülhetünk-e, de a néhány percen belül megérkező újságírók és fotósok hada meggyőzött bennünket. Fantasztikus boldogság volt. A rettenetes tumultusban mindenki interjúkat akart készíteni, de mivel nem volt itt sem az író, sem a magyar kiadója, kénytelenek voltunk mi sorozatban adni az interjúkat.

Zentai Péter László, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének igazgatója

Daniel Gusztavszon, egy magyarul tökéletesen beszélő svéd fiú hozta Kertész Imre Nobel-díjának híreit a magyar pavilonba. Egymás nyakába borultunk, sírással küszködve ölegettük egymást, aztán egymás után adtuk az interjúkat a felvonuló világsajtónak. Boldog voltam, hogy én lehettem ott, a magyar pavilonban az „öröm-

apa”. Szinte semmink nem volt Kertész Imréről, csak egy könyv, egy kicsi kép egy brosúráról, ezt nagyítottuk ki a német standon. Kertész korábbi német kiadójánál, a Rowolthnál addigra már üvegvitrinbe voltak kiállítva a könyvei és fotója. Csodálatos nap volt, végre megtudtam, milyen érzés „nagy idők tanújának lenni”. Kertész Imre életműve egyébként szinte minden számottevő európai nyelven olvasható, a kilencvenes évek elején svédül is megjelent négy műve. Németországban pedig a bestsellerlistákat is vezette. Úgy gondolom, hozzájárult a könyv sikeréhez, hogy *Crisztina Virágh* személyben kitűnő német fordítóra lelt. Jellemző, hogy – az elmúlt évektől eltérően – egyetlen irodalomkritikus sem bírálta a döntést, mindenki egyöntetűen egyetértett Kertész Imre irodalmi nagyságában. Ezzel Magyarországon is tisztában voltunk, hiszen 1997-ben a Könyvfesztiválon Kertész Imre kapta Budapest Nagydíját.

Nógrádi Gábor író

Én egy frankfurti internetes kávézóban tudtam meg a hírt. Lapunk kérdésére elmondta, hogy az addig meglehetősen üres magyar pavilont fél kettő körül már alig lehetett megközelíteni az újságíróktól, érdeklődőktől. Nógrádi szerint Kertész Imre kezét ebben a pillanatban látható és láthatatlan kezek fogják: *Krúdy Gyula*, *Füst Milán* a múltból, *Esterházy Péter*, *Nádas Péter* a jelenből. Kertész Imre díja az egész magyar irodalomnak szól, biztos vagyok benne, hogy ugrásszerűen megnő az érdeklődés a magyar kultúra iránt.

Moresányi Géza, a Magvető Könyvkiadó igazgatója

Kertész Imre kiadója, a Magvető Könyvkiadó nem bérelt standot

A gyomaendrődi Kner Nyomdában elkészült a Nobel-díjas Kertész Imre Sorstalanság című könyvének utánnyomása. Egyelőre 2500 darab kerül a boltokba, a további példányok a következő héten érkeznek. A képen: szállításhoz készítik elő a könyveket a Magvető Kiadó (Kertész Imre magyar kiadója) budapesti raktárában. A szerző a digitális jogokat, illetve a CD-ROM-megjelentetést eladta az úgynevezett Digitális Irodalmi Akadémiának, amelynek ő is tagja. A művek így módon elektronikus könyv formában is hozzáférhetőek és letölthetőek a Neumann János Digitális Könyvtár és Multimédia Központból, a Digitális Irodalmi Akadémia honlapról

MTI-FOTÓ: TÓTH GYULA

az idén Frankfurtban. Így történhetett, hogy a Nobel-díjas szerzőnek csak egyetlen könyve volt fellelhető a magyar pavilonban. A kiadó igazgatója szerint üzletileg nem érte meg kimenni a frankfurti könyvvásárra, ezért csak a nemzeti pavilonban szerepeltek a kiadó könyvei. Moresányi szerint mindenki Kertészt akar kiadni, de van már érdeklődés más magyar írók iránt is. (Mint ismeretes, Kertész Imre műveinek külföldi kiadási jogát két német kiadó birtokolja.)

Mint lapunk kérdésére elmondta: Kertész Imre várhatóan csütörtökön hazaérkezik, de a hét végén vissza is repül Berlinbe, hi-

szen számtalan nemzetközi kötelezettségnek kell megfelelnie, s nem utolsósorban el kell készülnie a díjkiosztón tartandó beszédének megírásával is.

Eörsi István író

– Örülök, amiért egy ilyen jó könyv kapott Nobel-díjat. Külön örülök, hogy olyan könyv ez, amely nagy magyar tragédiát ábrázol, hiszen ötszáz ezer magyar állampolgár legyilkolása nemzeti tragédia. A köztársasági elnök úrnak igaz van abban, hogy mindannyiunknak okunk van örömről, de abban nem értek egyet vele, hogy büszkének is lehetünk mindannyian. Büszkeségre

csak Kertész Imrének van oka, mert ő írta meg ezt a könyvet. A Nobel-díj felveti bennem azt a kérdést, hogy elég szuverén módon alakítja-e ki társadalmunk művészi értékrendjét. Önkritikusan is mondom ezt, hiszen én is olvastam 1990 előtt a könyvet, melyre senki sem figyelt fel, és amely se jobb, se rosszabb nem volt már akkor sem, mint ma. Az elismerés következtében világszerte megnő a magyar irodalom iránti érdeklődés, megbecsülés. Ezt azoknak is tudomásul kellene venniük, akik ezt az elismerést el akarják hallgatni vagy egyenesen nemzeti sérelemnek tekintik.